

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2548

สำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

<http://www.nso.go.th>

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. 2548

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง

กลุ่มงานสถิติเพื่อการบริหารงานภาครัฐ กองสถิติประชามติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โทรศัพท์ 0 2281 0333 ต่อ 1702 – 1705 โทรสาร 0 2282 1122

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ E-mail : popinion@nso.go.th

คำนำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ให้ความร่วมมือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จัดทำโครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2548 เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการรับรู้และความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติดังกล่าว สำหรับใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์	1
1.2 คุ่มรวม	1
1.3 ระเบียบวิธีการสำรวจ	1
1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	2
1.5 การเสนอผล	2
บทที่ 2 สรุปผลการสำรวจ	
2.1 สื่อที่ทำให้ประชาชนทราบข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ	3
2.2 การเคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ	4
2.3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ	5
2.4 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ พบ.ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ	7
2.4.1 การทราบว่ามีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานราชการเปิดเผยข้อมูล/ ข่าวสารให้ประชาชนตามที่ร้องขอได้	7
2.4.2 การคิดจะไปใช้สิทธิในการขอดูข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ	7
2.4.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการมี พบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ	7
ตารางสถิติ	9
สารบัญตารางสถิติ	11

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นกฎหมายที่รับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ เป็นกฎหมายที่บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลในครอบครองแก่ประชาชน และกฎหมายฉบับนี้ได้มีผลบังคับใช้มาเป็นเวลา 7 ปีเศษแล้ว เพื่อให้ทราบถึงความรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้ ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้ขอความร่วมมือสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในการดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2548 เพื่อให้มีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายต่อไป

1.2 คุ่มรวม

ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ

1.3 ระเบียบวิธีการสำรวจ

แผนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นแบบ Stratified Three - Stage Sampling โดยมีภาคเป็นสตราตัม ซึ่งมีทั้งสิ้น 5 สตราตัม คือ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง (ยกเว้น กทม.) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ โดยมีชุมชุมอาคาร (ในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (นอกเขตเทศบาล) เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง คราวเรือนส่วนบุคคลเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง และสมาชิกที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่สาม

การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง

ในแต่ละภาคทำการเลือกชุมชุมอาคาร/หมู่บ้านตัวอย่าง อย่างอิสระต่อกัน โดยใช้ความน่าจะเป็นในการเลือกเป็นปฏิภาคกับจำนวนครัวเรือนของชุมชุมอาคาร/หมู่บ้านนั้น ๆ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 580 ชุมชุมอาคาร/หมู่บ้าน จากทั้งสิ้น 109,966 ชุมชุมอาคาร/หมู่บ้าน กระจายไปตามภาค และเขตการปกครอง ดังนี้

ภาค	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
1. กรุงเทพมหานคร	108	108	-
2. กลาง	126	44	82
3. เหนือ	114	24	90
4. ตะวันออกเฉียงเหนือ	132	24	108
5. ใต้	100	24	76
รวมทั้งประเทศ	580	224	356

การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง

ในขั้นนี้เป็นการเลือกครัวเรือนตัวอย่างที่มีสมาชิกอายุ 18 ปีขึ้นไป ด้วยวิธีการสุ่ม ได้ครัวเรือนตัวอย่าง จำแนกตามภาค และเขตการปกครอง เป็นดังนี้

ภาค	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล
1. กรุงเทพมหานคร	1,080	1,080	-
2. กลาง	1,260	440	820
3. เหนือ	1,140	240	900
4. ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,320	240	1,080
5. ใต้	1,000	240	760
รวมทั้งประเทศ	5,800	2,240	3,560

การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่สาม

ในแต่ละครัวเรือนตัวอย่าง ได้ทำการเลือกสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน เพื่อทำการสัมภาษณ์ ได้จำนวนหน่วยตัวอย่างทั้งสิ้น 5,800 คน

1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไปทำการสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน โดยให้กระจายตามเพศ อายุ และสถานภาพการทำงาน

ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 - 8 ธันวาคม 2548

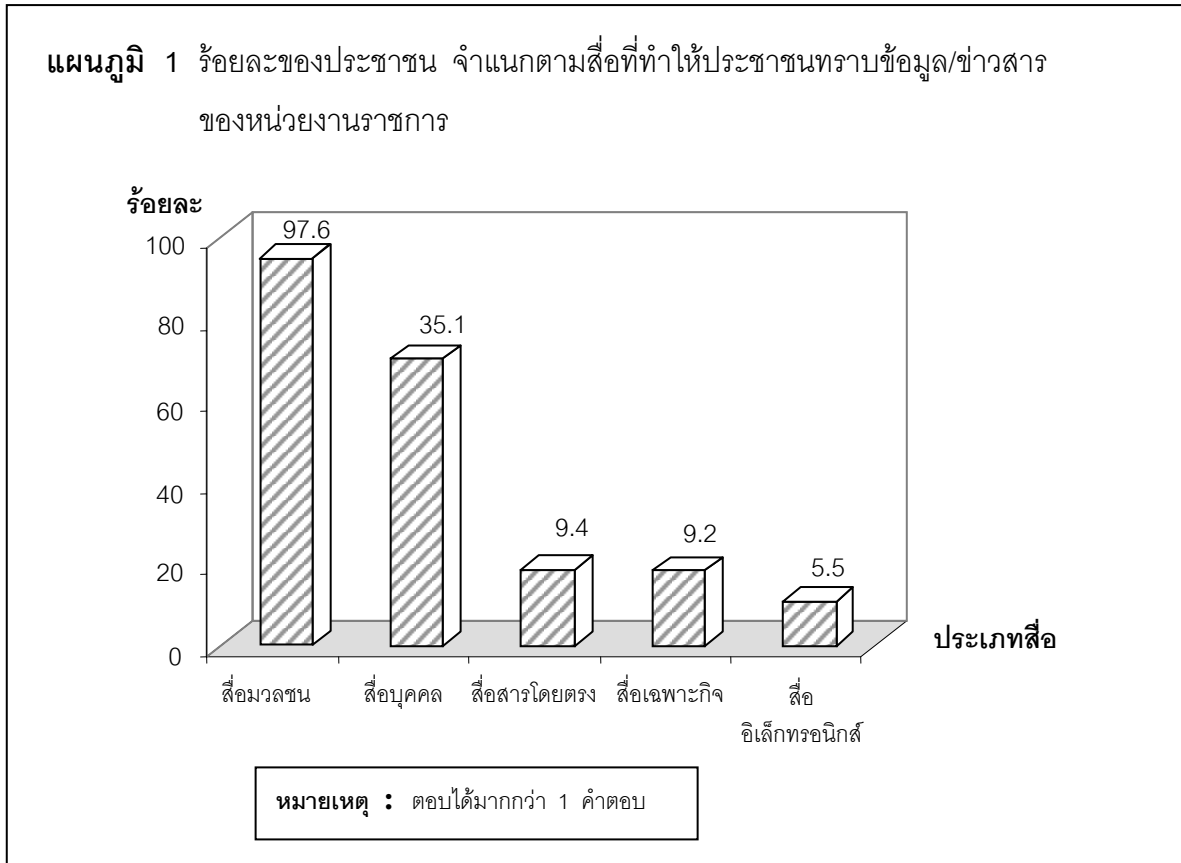
1.5 การเสนอผล

เสนอผลการสำรวจในระดับภาค และประเทศ ในรูปของร้อยละ

บทที่ 2

สรุปผลการสำรวจ

2.1 สื่อที่ทำให้ประชาชนทราบข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ

จากการสอบถามประชาชนเกี่ยวกับสื่อที่ทำให้ประชาชนทราบข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ ประชาชนส่วนใหญ่ในทุกภาค ร้อยละ 97.6 ระบุว่า ทราบจากสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ รองลงมา ร้อยละ 35.1 ทราบจากสื่อบุคคล เช่น ครู อาจารย์ สมาชิกในครัวเรือน เพื่อนข้าราชการ ร้อยละ 9.4 ทราบจากการสื่อสารโดยตรง เช่น การไปติดต่อขอเอกสารราชการด้วยตนเอง ร้อยละ 9.2 ทราบจากสื่อเฉพาะกิจ เช่น แผ่นพับ จุลสาร และการอบรม/สัมมนา ร้อยละ 5.5 ทราบจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ของหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละภาคระบุสื่อที่ทราบข้อมูล/ข่าวสารของราชการจากสื่อมวลชน ในสัดส่วนที่สูงประมาณร้อยละ 96 – 98 รองลงมาคือการทราบจากสื่อบุคคล โดยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ มีสัดส่วนใกล้เคียงกันประมาณร้อยละ 38 – 40 ขณะที่ภาคกลาง และกรุงเทพมหานครมีเพียงร้อยละ 31.9 และ 19.3 สำหรับการทราบข่าวสารจากการสื่อสารโดยตรงนั้น พบว่า ภาคเหนือมีสัดส่วนการทราบสูงสุด คือ ร้อยละ 14.3 ส่วน

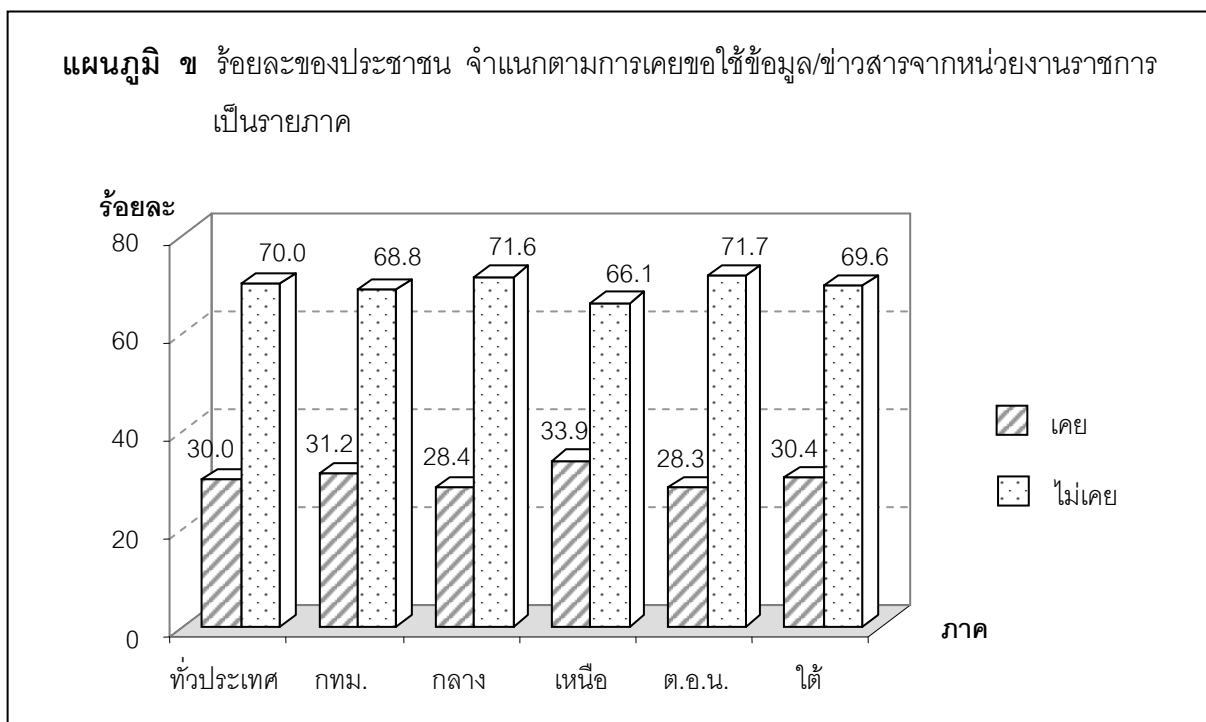
การทราบข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจนั้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือมีสัดส่วนการทราบเท่ากัน คือ ประมาณร้อยละ 10 นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนของประชาชนที่ระบุว่า ทราบข่าวสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าทุกภาค คือ ร้อยละ 12.2 ขณะที่ภาคอื่นๆ มีประมาณร้อยละ 3-5

ตาราง ก ร้อยละของประชาชน จำแนกตามสื่อที่ทำให้ประชาชนทราบข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ เป็นรายภาค

ประเภทสื่อ ^{1/}	ทั่วประเทศ	ภาค				
		กรุงเทพมหานคร	กลาง (ยกเว้น กทม.)	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
• สื่อมวลชน	97.6	98.9	96.8	97.7	97.9	97.1
• สื่อบุคคล	35.1	19.3	31.9	40.3	39.6	38.0
• สื่อสารโดยตรง	9.4	6.2	8.9	14.3	8.8	8.0
• สื่อเฉพาะกิจ	9.2	6.9	8.7	10.0	10.2	9.1
• สื่ออิเล็กทรอนิกส์	5.5	12.2	5.0	4.8	3.7	5.2

หมายเหตุ : ^{1/} ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.2 การเคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ

จากผลสำรวจ พบว่า ประชาชนในทุกภาคส่วนใหญ่ ร้อยละ 70 ระบุว่าไม่เคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ ร้อยละ 30 ระบุว่าเคยขอใช้ หากพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละภาค ระบุว่าไม่เคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารในสัดส่วนค่อนข้างสูง กล่าวคือ ประมาณร้อยละ 66 – 72 อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เคยขอใช้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ได้ให้ความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการข้อมูล/ข่าวสารของหน่วยงานราชการ

ความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ประชาชนโดยรวมในทุกภาค ร้อยละ 84.3 ให้ความเห็นว่าได้รับความสะดวก ส่วนที่เห็นว่ายังไม่ได้รับความสะดวกมีร้อยละ 15.7 โดยประชาชนส่วนใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระบุว่า ได้รับความสะดวกในสัดส่วนสูงสุด คือ ร้อยละ 91.2 รองลงมาคือภาคเหนือ ร้อยละ 87.3 ภาคใต้ ร้อยละ 82.6 ส่วนกรุงเทพมหานคร และภาคกลางมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ 75 – 78

ความครบถ้วนของข้อมูล/ข่าวสารที่ต้องการ ประชาชนในทุกภาคส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.6 ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารครบถ้วน ร้อยละ 16.4 ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารไม่ครบถ้วน โดย กรุงเทพมหานคร ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารไม่ครบถ้วนในสัดส่วนสูงกว่าทุกภาค คือ ร้อยละ 26.4 รองลงมาเป็นภาคกลาง ร้อยละ 19.8 ภาคใต้ ร้อยละ 14.5 ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 12 -13

สำหรับผู้ที่เคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ ที่ระบุว่าได้รับข้อมูล/ข่าวสารไม่ครบถ้วนนั้น ได้ให้เหตุผลที่สำคัญ ดังนี้ เจ้าหน้าที่ขาดความกระตือรือร้นในการให้บริการ รองลงมาคือ ข้อมูลยังไม่ปรับให้ทันสมัย เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ ข้อมูลบางส่วนสูญหาย และข้อมูลบางเรื่องไม่สามารถเปิดเผยได้

ตาราง ข ร้อยละของประชาชนที่เคยขอใช้ข้อมูล/ข่าวสาร จำแนกตามความคิดเห็นต่อการให้บริการ
ของหน่วยงานราชการ เป็นรายภาค

เรื่อง	ทั่วประเทศ	ภาค				
		กรุงเทพ- มหานคร	กลาง (ยกเว้น กทม.)	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้
• การให้บริการของเจ้าหน้าที่	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
สะดวก	84.3	75.4	78.5	87.3	91.2	82.6
ไม่สะดวก	15.7	24.6	21.5	12.7	8.8	17.4
• ความครบถ้วนของข้อมูล/ ข่าวสารที่ต้องการ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ครบถ้วน	83.6	73.6	80.2	86.6	87.7	85.5
ไม่ครบถ้วน เพราะ	16.4	26.4	19.8	13.4	12.3	14.5
- เจ้าหน้าที่ขาดความ กระตือรือร้นในการ ให้บริการ	4.4	8.0	5.9	3.4	3.1	2.6
- ข้อมูลยังไม่ปรับให้ทันสมัย	4.0	5.0	4.2	4.1	2.9	5.3
- เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ ข้อมูลได้	3.7	3.6	6.1	3.4	2.9	2.3
- ข้อมูลบางส่วนสูญหาย	2.5	7.4	1.7	1.8	1.3	2.3
- ข้อมูลบางเรื่องไม่สามารถ เปิดเผยได้	1.8	2.4	1.9	0.7	2.1	2.0

2.4 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ พรบ.ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่าง ๆ

2.4.1 การทราบว่ามีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานราชการเปิดเผยข้อมูล/ข่าวสารให้ประชาชนตามที่ร้องขอได้

จากผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนโดยรวมในทุกภาค ร้อยละ 60.9 ไม่ทราบว่ามีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานราชการเปิดเผยข้อมูล/ข่าวสารตามที่ร้องขอได้ มีเพียงร้อยละ 39.1 ที่ระบุว่าทราบ เมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในแต่ละภาค ประมาณร้อยละ 60 – 62 ไม่ทราบเรื่องดังกล่าว ส่วนกรุงเทพมหานคร มีประมาณครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 56.3 ที่ระบุว่าไม่ทราบ

2.4.2 การคิดจะไปใช้สิทธิในการขอข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ

เมื่อสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการคิดจะไปใช้สิทธิในการขอข้อมูล/ข่าวสารจากหน่วยงานราชการ พบว่าประชาชนโดยรวมในทุกภาค ร้อยละ 58.7 ระบุว่า คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยราชการ ส่วนอีกร้อยละ 41.3 ยังไม่คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอข้อมูลข่าวสาร โดยภาคเหนือมีสัดส่วนของประชาชนที่คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยราชการในสัดส่วนสูงกว่าทุกภาค คือ ร้อยละ 61.8 รองลงมาเป็นภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณร้อยละ 59 ส่วนกรุงเทพมหานคร และภาคใต้ มีร้อยละ 56.6 และ 54.9 ตามลำดับ

2.4.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการมี พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ผลการสำรวจ พบว่า ประชาชนโดยรวมในทุกภาคได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของ พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยระบุว่า มีประโยชน์ในระดับปานกลางถึงมาก ร้อยละ 76.9 มีประโยชน์น้อย ร้อยละ 7.6 และไม่มีความคิดเห็น ร้อยละ 15.5 โดยในภาคเหนือมีผู้ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของ พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ประชาชนได้รับ ในระดับปานกลางถึงมาก ในสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 80.6 รองลงมาเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 77.7 ภาคกลางร้อยละ 76.0 กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 75.0 และภาคใต้ ร้อยละ 72.3

ตาราง ค ร้อยละของประชาชน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ พรบ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ
ในเรื่องต่าง ๆ

เรื่อง	ทั่วประเทศ	ภาค				
		กรุงเทพมหานคร	กลาง (ยกเว้น กทม.)	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้
1. การทราบ พรบ.ข้อมูล ข่าวสารของราชการ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ทราบ	39.1	43.7	39.4	38.9	37.3	38.3
ไม่ทราบ	60.9	56.3	60.6	61.1	62.7	61.7
2. การคิดจะไปใช้สิทธิใน การขอดูข้อมูล/ข่าวสาร ของหน่วยงานราชการ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอดู	58.7	56.6	59.0	61.8	59.2	54.9
ไม่คิดจะไปใช้สิทธิ/ขอดู	41.3	43.4	41.0	38.2	40.8	45.1
3. ประโยชน์ของ พรบ. ข้อมูลข่าวสาร	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
มาก	35.5	29.3	35.1	39.4	38.6	29.0
ปานกลาง	41.4	45.7	40.9	41.2	39.1	43.3
น้อย	7.6	10.6	9.2	5.3	5.9	9.6
ไม่มีความคิดเห็น	15.5	14.4	14.8	14.1	16.4	18.1